

Nitel araştırmada

- 6znellik, yorum ve bağlam her araştırma projesinin ayrılmaz bir parçasıdır.
- 6znellik, yorum ve bağlamı araştırma sürecinden ayırmak mümkün değildir,
- bu mümkün olsa bile bu özellikler araştırma sürecinin dışında tutulmamalıdır.
- Ama bu durum “her şey mübah” şeklinde yorumlanmamalıdır.

- Öznelliğin uygun olmayan kullanımı,
 - *verilerin yorumlanması sırasında katılımcıların deneyimleri bir kenara bırakılarak*
 - *araştırmacının önyargıları ve kişisel yargıları temel alınarak yapılmasıdır (Auerbach ve Silverstein, 2003).*

Verilerin yorumlanmasında, Öznelliğin kontrollü olarak kullanmada

- Şeffaflık
- İletişime açık olma
- İç tutarlılık (Rubin ve Rubin, 1995)

Şeffaflık

- Diğer araştırmacılar bizim yorumumuza katılmak zorunda değiller ama bu sonuca varırken izlediğimiz aşamaları adım adım görmeleri gerekir.
- Eğer bizim verileri yorumlama sürecimiz şeffafsa, bu durum verileri bizim kendi inanç, önyargı ve beklentilerimize uydurmadığımızı gösterir.

İletişime açık olma

- Veri analizimizin onaylanabilir olması için, bizim temalarımızın ve oluşturduğumuz yapıların diğer araştırmacılar ve araştırmamızın katılımcıları tarafından anlaşılması ve onlara anlamlı gelmesi gerekir.
- Bu durum, diğer araştırmacıların bizimle aynı tema ve kategorilere ulaşacağı ya da tema ve kategorilerle ilgili bizimle hem fikir olacağı anlamına **gelmez**. Sadece ne yaptığımızın anlaşılması demektir.

İç tutarlılık

- Veri analizinin kabul edilebilir olması için tutarlı olması yani, oluşturduğumuz kuramsal yapıların birbirleriyle uyumlu bir bütün oluşturması ve bizim tutarlı bir hikaye anlatmamıza izin vermesi gerekir.
- Bizim oluşturduğumuz hikaye, olabilecek tek hikaye değildir, ama bizim hikayemiz verileri organize etmemize yardım eder.

Geçerlilik, güvenilirlik ve genellenebilme

- Nicel araştırmalar; öznelliği, yorum yapmayı ve bağlamı araştırma sürecinin dışında tutarlar.
- Veri analizinin nesnel ve evrensel olarak kabul edilebilir olması gerekir.
- Nesnel= istatistiksel olarak geçerli ve güvenilir
- Evrensel kabul= istatistiksel olarak genellenebilme.

Nitel araştırmaların geçerliliği ve güvenilirliği

- nitel araştırma esnek ve açık uçlu bir süreçtir.
- O halde **geçerliliği**, yani araştırmamızın betimlemeyi, ölçmeyi veya açıklamayı amaçladığı Őeyleri ne lde betimlediğini, ölçtüğünü veya açıkladığını nasıl bilebilir ve karşımızdakini buna ikna edebiliriz?
- Nitel araştırmada geçerlilik, araştırmacının başkalarının anlamlarını anlama ve temsil etmedeki yeterliliği ile alakalıdır.

Geçerlilik

- Nitel araştırmalar doğal ortamlarda yapıldığı için değişkenlerin kontrolü diye bir şey söz konusu değildir. Aksine doğal ortamda yapılması yaşananları yansıtmada dolayısıyla geçerlilik konusunda artı haline gelir.
- Araştırmacının araştırma sürecinde araştırmada kendi rolü üzerinde sürekli olarak düşünmesi kendi inanç ve tutumunu empoze etmesini engelleyerek geçerliliği artırır.

nitel araştırmalarda geçerlilik

- Dış geçerlilik – veri toplama aracının benzer gruplarda benzer sonuçlar ortaya çıkarması
- İ geçerlilik – llmek istenen verinin kullanılan araçla gerçekten llebilirliği
- *Araştırmacı esnekliği !*
- *Araştırmacının kendisini ve süreci eleştirel gözle sorgulaması ve raporlandırması*

- Nitel araştırmada katılımcılar araştırmacının olay ya da olgular hakkındaki görüşlerine karşı çıkma ve eleştirme hakkına sahiptir.
- Araştırmacı katılımcılardan sonuçların onların yaşantılarını ne kadar yansıttığına dair geribildirim alır (member check ya da participant validation)
- Eğer araştırma ve sonuçları katılımcılar tarafından anlamlı bulunuyorsa araştırmanın belli oranda geçerliliği sağladığı savunulabilir.

Katılımcı onayı

- Katılımcıların onayını almak demek katılımcıların yorumunun araştırmacının yorumundan daha önemli olduğu anlamına gelmemektedir.
- İkisinden birisini seçmek araştırmanın güvenilirliğini zedeler.
- Kendi yorumunu üstün tutan araştırmacı önyargılarına yenik düşebilir.
- Katılımcıların yorumunu üstün tutan araştırmacı katılımcıların “yücelterek” araştırmanın bilimsel kalitesini düşürebilir.

Güvenilirlik

- Güvenilirlik kullanılan yöntemlerin farklı ortamlarda ve farklı kişiler tarafından uygulandığında aynı sonuçları ortaya çıkarmasıdır.
- Nitel araştırmalarda güvenilirlik ikinci plandadır.
- Nitel araştırmacılar arasında güvenilirlik konusunda fikir birliği yoktur.
- Kvale (1996); nitel araştırma verilerinin ne kadar araştırmacı varsa o kadar farklı yorumu olabilir.

nitel araştırmalarda güvenilirlik

- sonuçların tekrarlanabilirliği
- Dış güvenilirlik – sonuçların benzer ortamlarda aynı Őekilde elde edilmesi
- İ güvenilirlik – aynı verilerle başka araştırmacıların aynı sonuca ulaşması
- *nitel araştırmanın temel ilkeleri ile çelişki!*

- Nitel araştırmalarda güvenilirlik, araştırmacının kayıt ettiği veri ile araştırılan Őeyin doğal ortamda ortaya ıkış Őekli arasındaki doğruluk düzeyi ve kapsamlılığı olarak da görülmektedir.
- Bu iki araştırmacının aynı bulgulara ulaşması gerektiği anlamına gelmez.
- Farklı bulgulara ulaşan iki araştırmacının yaptığı her iki çalışma da güvenilir olabilir.

Güvenilirlik

- Bir nitel araştırmanın tekrarı, bulguların yeniden yorumlanmasını ya da aynı konuları farklı bağlamlarda incelenmesini içerir.
- Dolayısıyla aynı sonuçları tekrar almak ya da sonuçlar arasında süreklilik olması gerekmez, beklenmez.

- İnsan davranış ve algılarındaki farklılıklar dış ve iç güvenilirliği değiştirir
- Dış güvenilirlik için:
 - *araştırmacı konumunun açık hale getirilmesi*
 - *veri toplanan bireylerin sosyal ortam ve süreçlerin verilerin analizinde kullanılan kavramsal çerçeve ve varsayımların veri toplama ve analiz yöntemlerinin tanımlanması*

■ iç güvenilirlik için:

- *verilerin önce yorumsuz sunumu*
- *birden fazla araştırmacı*
- *gözlemlerin görüşmelerle onaylanması*
- *analizde başka araştırmacı kullanımı*
- *önceden oluşturulmuş ayrıntılı kavramsal çerçeveye bağlı veri analizi*

Ek kodlayıcı (iç güvenirlilik?)

- Bağımsız bir araştırmacı tarafından kodlama stratejisinin ve verilerin yorumlanmasının kontrol edilmesi,
- Tüm verilerin başka bir araştırmacı tarafından kodlanması zaman ve enerji bakımından ekonomik bir yöntem değildir.

Ek kodlayıcı (iç güvenirlilik?)

- Burada önemli olan ek kodlayıcıların aynı fikirde olması ya da aynı sonuca ulaşması değildir.
- Önemli olan aynı fikirde olunmayan konular ve farklı içgörülerin kodlama yapısının şekillenmesine yardımcı olmasıdır.
- Ek kodlayıcı, olası farklı yorumlamaları ortaya çıkararak araştırmacının görüş açısını zenginleştirir.

Genelleme

- Genelleme ya da genelleyememe nitel araştırmalar için bir problem midir?
- Genel kanının aksine genelleme nitel araştırmalar için de önemlidir ama nicel araştırmalara göre sistemi farklıdır.
- Aktarılabilirlik!